

Statsbygg

Postboks 8106, Dep
0032 OSLO

E-post: post@veths.no
Saksbehandler: Yngvild Wasteson
Telefon saksbehandler: 22964501
E-post saksbehandler:
yngvild.Wasteson@veths.no
Deres ref.:
Vår ref.: 2008/73
Dato: 21.06.2011

Konsekvenser av manglende fasiliteter for halthetsdiagnostikk

HALTHETSDIAGNOSTIKK

En velfungerende universitetsklinikk er en grunnleggende del av veterinærutdannelsen. Den er en forutsetning for undervisning av dyrepleier- og veterinærstudenter, for videreutdanning og spesialisering av veterinærer, for å opprettholde kompetanse, og som basis for klinisk forskning. Tjuv år fram i tid regner en med at 70 % av veterinærene vil arbeide med klinisk praksis, hvorav 54 % innen sports- og familiedyr (Dovrerapporten 2006).

Hesteholdet i Norge er klart stigende, og Norges Rytterforbunds medlemstall mer enn tredoblet de siste ti årene¹. Fra 1996 til 2008 var det en dobling i antallet registrerte hester¹. Dette bekrefter Landbruks- og matdepartementets antakelse fra 2003 om at “antallet hester vil fortsette å øke”². Verdiskapningen fra hestenæringen anslås å ligge mellom 1,6 og 3,1 milliarder kroner i 2009¹. Statens landbruksforvaltning sier på sine nettsider at “Norsk hestenæring er i vekst, og behovet for forskning rundt hest er økende.”³

Halthet er et av de aller vanligste helseproblemer hos hest⁴, og utgjør følgelig en vesentlig del av veterinær hestep praksis. Samtidig er halthetsdiagnostikk svært faglig utfordrende. Det er derfor avgjørende at veterinærer og – studenter blir godt trent i framgangsmåten for en halthetsutredning. En halthet kan skyldes smerter/sykdom i knokler, ledd, sener og ligamenter på beina, i nakke, bekken eller rygg. Det kan også skyldes nevrologiske skader. En halt hest kan/bør følgelig ikke brukes til det den er ment til (ridning, kjøring, løpshest oa).

Halthetsdiagnostikk er som resten av veterinærfaget under stadig utvikling. Både undervisning og forskning på dette området er fullstendig avhengig av tilpassete fasiliteter.

En halthetsutredning har som mål å lokalisere stedet og årsak for smerte/skade, slik at man kan stille en riktig diagnose, og på dette grunnlag gi en riktig behandling. Dette gjøres ved å “mønstre” hesten (se hesten i bevegelse). Avhengig av hva slags skade hesten har, kan haltheten være ulik på hardt eller mykt underlag, på rett spor eller i sirkel (volte). Enkelte ganger viser hesten halthet kun under de forhold den til vanlig brukes (ridning, kjøring i høy hastighet).

¹Econ Pöyry: Hest i Norge; 2009.

²Landbruks- og matdepartementet; St.meld. nr.12 (2002-2003) Om dyrehold og dyrevelferd. <http://www.regjeringen.no/nb/dep/lmd/dok/regpubl/stmeld/20022003/stmeld-nr-12-2002-2003-.html?id=196533>

³Statens landbruksforvaltning 04.11.2010. <https://www.slf.dep.no/no/fou-midler/landbruks-og-matforskning/Stor+interesse+for+hesteforskning.12068.cms>

⁴United States Department of Agriculture, National Animal Health Monitoring System: Equine 2005.

Under halthetsundersøkelsen vil man søke å lokalisere hvilken struktur som kan være skadet ved å bedøve vekk haltheten. Dette må foregå i et rent rom med mulighet til å klippe pelsen og foreta injeksjoner med steril teknikk. Denne prosessen kan måtte gjentas fra 1 til 8-10 ganger på den enkelte hest. Etter at haltheten er lokalisert til et område, vil hesten undersøkes med egnet billeddiagnostikk (røntgen, ultralyd, scintigrafi, CT og/eller MRI).

Basert på summen av de kliniske funnene (halthetsundersøkelsen), og resultatene fra billeddiagnostisk undersøkelse, kan så en diagnose stilles, og hesten behandles.

LOKALER

Det er altså åpenbart at man som et minstekrav må ha fasiliteter der hesten kan undersøkes på rett og bøyd spor, mykt og hardt underlag, og under rytter. Det må også være en tredemølle. Området må være inngjerdet, og grunnet det norske klimaet være beskyttet mot snø og frost, slik at undersøkelsene også kan foregå vinterstid. Tak og vegger er altså et krav. Travhester bør ha tilgang til travbane.

Mønstringsfasilitetene bør ligge samlet, og må ligge i umiddelbar nærhet til klinikken, slik at man har kort avstand til undersøkelsesrom der man legger bedøvelser, bokser der hesten står og venter mellom bedøvelse og ny mønstring, og til billeddiagnostikk. Dette betyr at mønstringsfasiliteter minus travbane bør være en integrert del av øvrige klinikkfasiliteter.

TRAVBANE

Travbanen må være oval i formen (to langsider) og minst 500 m total lengde; plan men med doserte svinger. Banen må være minst 6 m bred. Arealet innenfor banen kan utnyttes til f.eks luftgårder og beiteområder. Parkering for ansatte kan være mulig i dette området, men bygninger kan ikke plasseres her.

Vi ser følgende alternativer som aktuelle for plassering av travbanen:

Alternativ 1: Innenfor prosjektgrensen, mellom bygningsmassen og V3.

Alternativ 2: Mellom V3 og Osloveien (LNF 1)

Alternativ 3: Kjerringjordet. Dette alternativet krever mulighet for å kjøre hest ned V3 samt undergang for hest ved Drøbakveien.

KONSEKVENSER

Konsekvensene av manglende fasiliteter for halthetsdiagnostikk vil blant annet være:

- Veterinærstudenter får ikke en fullgod utdannelse innen en viktig del av hestesykdommene.
- Den norske veterinærutdanningen innen dette fagfeltet vil ikke være på høyde med god internasjonal standard.
- Muligheter for videreutdanning og forskning innen dette fagfeltet blir sterkt begrenset.
- Pasienter med kompliserte halthetsproblemer vil få en mangelfull utredning.

Med vennlig hilsen

Yngvild Wasteson
rektor